Lietas arhīva Nr. A42-01022-20
ECLI:LV:ADRJLTN:2020:0605.A420286319.2.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
LIEPĀJAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Liepājā 2020.gada 5.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S.Blūma,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA „UP Kurzemnieks" pieteikuma par pienākuma uzlikšanu Lauku atbalsta dienestam izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru tiktu apstiprināts pieteicējas projekta iesniegums Nr.19-08-A00601-000055 „Saimniecības modernizācija".

Aprakstošā daļa

[1] Ar Lauku atbalsta dienesta Ziemeļkurzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes (turpmāk – pārvalde) 2019.gada 28.augusta lēmumu Nr.08.3-11/19/317-e „Lēmums par projekta iesnieguma noraidīšanu" (turpmāk – sākotnējais lēmums) nolemts noraidīt pieteicējas SIA „UP Kurzemnieks" projekta iesniegumu Nr.19-08-A00601-000055 „Saimniecības modernizācija" (turpmāk – projekta iesniegums), kas tika iesniegts Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam pasākuma „Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība" apakšpasākuma „Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai" (turpmāk – 6.1.apakšpasākums) ietvaros.

Sākotnējā lēmumā norādīts, ka 2019.gada 26.jūnijā pieteicēja Lauku atbalsta dienesta elektroniskajā pieteikšanās sistēmā iesniedza projekta iesniegumu. Projekta ietvaros plānotie ieguldījumi – lietota graudu novākšanas kombaina iegāde par 25800 *euro*, lauku veltņa/šļūces iegāde par 13600 *euro,* projekta izstrāde par 600 *euro*. Atbalsta pretendents 2019.gada 18.jūnijā realizēja projektu 18-08-A00401-001226 „Traktora iegāde saimniecībā" Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.?2020.gadam pasākuma „Investīcijas materiālajos aktīvos" apakšpasākuma „Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" (turpmāk – 4.1.apakšpasākums) ietvaros, pēc kura īstenošanas Atbalsta pretendentam 2019.gada 27.jūnijā ir izmaksāts publiskais finansējums un sākās piecu gadu uzraudzības periods.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 16.jūnija noteikumu Nr.323 „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma „Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība" apakšpasākumam „Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai" (turpmāk – noteikumi Nr.323) 3.punktu, 6.1.apakšpasākuma mērķis ir sekmēt noteikumu Nr.323 7.1. apakšpunkta nosacījumiem atbilstošu gados jaunu cilvēku iesaistīšanos pastāvīgā lauksaimniecības darbībā un nodrošināt darbaspēka atjaunošanos un paaudžu nomaiņu lauksaimniecības sektorā, atbalstot gados jaunus cilvēkus, kas saimniecības vadītāja statusā pirmo reizi dibina ekonomiski dzīvotspējīgu saimniecību, lai ražotu lauksaimniecības produkciju vai savā īpašumā pārņemtu esošu saimniecību. Tādējādi secināts, ka atbalsta pretendents jau ir nodibinājis ekonomiski dzīvotspējīgu saimniecību, lai ražotu lauksaimniecības produkciju atbilstoši noteikumu Nr.323 3.punktam. Līdz ar to pēc būtības atbalsta pretendents jau pirms projekta iesniegšanas ir izpildījis 6.1.apakšpasākuma mērķi – veicināt konkurētspējīgu saimniecību izveidi un attīstību, kuras vada gados jauni lauksaimnieki, un 6.1.apakšpasākumam vairs nevar kvalificēties.

Izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu, Lauku atbalsta dienesta direktora p.i. 2019.gada 14.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.10 5.1-15/19/2419-e (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) sākotnējo lēmumu atstāt spēkā.

Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka pārvalde atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 30.septembra noteikumu Nr.598 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai 2014.?2020.gada plānošanas periodā" (turpmāk – noteikumi Nr.598) 14.4.apakšpunktā noteiktajai kārtībai izvērtēja atbalsta pretendenta atbilstību publiskā finansējuma saņemšanas nosacījumiem un noteikumu Nr.323 3.punktam. Atbalsta pretendents, 2019.gadā īstenojot projektu pasākumā „Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās", jau pirms projekta iesniegšanas ir izpildījis pasākuma mērķi – veicināt konkurētspējīgu saimniecību izveidi un attīstību, kuru vada gados jauni lauksaimnieki, un ir izveidojis ekonomiski dzīvotspējīgu saimniecību, lai ražotu lauksaimniecības produkciju.

Noteikumi Nr.323 nosaka valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtību pasākuma ietvaros, tai skaitā nosacījumus atbalsta pretendenta atbilstībai un mērķim, kādam atbalsts tiek piešķirts. Saskaņā ar pasākuma „Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" mērķi atbalsts tiek piešķirts lauku saimniecībām, lai uzlabotu to ekonomiskās darbības rādītājus un konkurētspēju, kas apliecina, ka pēc projekta īstenošanas šī pasākuma ietvaros atbalsta saņēmējs klasificējams kā izveidota lauku saimniecība. Savukārt saskaņā ar pasākuma mērķi atbalsts ir finansiāla palīdzība, lai izveidotu jaunu uzņēmumu. Pēc projekta īstenošanas pasākumā „Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" nav iespējams atbalsta pretendentu definēt kā jaunu uzņēmumu, kuram nepieciešams finansiāls atbalsts tieši saimniecības izveidē. Līdz ar to atbalsta pretendents neatbilst noteikumu Nr.323 7.2.2.apakšpunkta prasībām, jo /pers. F/ kā atbalsta pretendenta dalībnieks jau ir dibinājis saimniecību cita projekta ietvaros. Iestāde piekrīt, ka atbalsta

pretendenta saimnieciskās darbības nodrošināšanai nepieciešama papildus tehnikas iegāde, bet atbalsts pasākumā netiek piešķirts konkrētu pamatlīdzekļu iegādei, bet gan jaunas saimniecības izveides procesam. Tāpat atbalsta pretendenta arguments par paaudžu maiņu šī pasākuma ietvaros nav pamatots atbalsta saņemšanai, jo atbalsta pretendents pieteicis atbalstam sevi kā izveidotu esošu lauku saimniecību un pārņemamais fiziskas personas ražošanas resurss ir īstenojamā darījumdarbības plāna sastāvdaļa.

[2] Pieteikumā tiesai norādīts, ka pārsūdzētais lēmums balstās uz nepareizu noteikumu Nr.323 normu interpretāciju, fragmentāri atlasot normas, bet, pretēji Administratīvā procesa likuma 8.pantā un 17.panta pirmajā daļā noteiktajam, neveicot šo normu satura iztulkojumu sistēmiski, kopsakarā ar citām noteikumu Nr.323 normām, kā arī nepareizi, neatbilstoši tiesību normu jēgai novērtējot patieso attiecīgā atbalsta pasākuma, kura ietvaros pieteicēja iesniegusi projekta pieteikumu, mērķi.

[2.1] Iestāde nepareizi interpretēja noteikumu Nr.323 3.punktā noteikto, tāpat neņēma vērā, ka noteikumu Nr.323 7.[1]punkts kopsakarā ar 5.[2]punktu precīzi noteic kritērijus, pēc kuriem ir nosakāms, vai atbalsta pretendents atbilst finansējuma piešķiršanas mērķim. Proti, saskaņā ar 7.[1]punktā noteikto, ir jākonstatē, ka 7.punktā minētais atbalsta pretendents projekta iesniegšanas dienā ir saimniecības dibināšanas procesā un izpilda vismaz vienu, bet ne visas šo noteikumu 5.[2]punktā minētās darbības. Analizējot noteikumu Nr. 323 5.[2] punktā minēto sistēmiski, kopsakarā ar 3., 7. un 7.[1] punktu, ir pamats konstatēt, ka jēdziens „dibināšana" šo noteikumu izpratnē ir interpretējams plaši – atbilstoši 5.[2]punktā norādītajiem kritērijiem, proti, šis jēdziens acīmredzami aptver arī tādas darbības, kuras var tikt veiktas arī jau dibinātā saimniecībā, kurai attiecīgi ir nepieciešami līdzekļi, lai saimniecība atbilstoši šo noteikumu 3.punktā definētajam mērķim varētu veiksmīgi īstenot savu darbību. Konkrētajā gadījumā pieteicēja pilnībā atbilst gan noteikumu Nr.323. 7.2.2.apakšpunkta nosacījumam, gan noteikumu 7.[1]apakšpunkta nosacījumam. Noteikumu 7.[1]punkts noteic, ka projekta iesniegšanas dienā atbalsta pretendentam ir jābūt dibināšanas procesā un jāizpilda vismaz viena, bet ne visas 5.[2]punktā minētās darbības. Tātad pieteicēja pilnībā atbilst minētajam nosacījumam un var secināt, ka atbalsta pretendents pilnībā izpilda 7.2.2.apakšpunkta nosacījumus.

[2.2] Pieteicēja nepiekrīt pārsūdzētajā lēmumā ietvertajai norādei, ka atbalsts pasākumā netiek piešķirts konkrētu pamatlīdzekļu iegādei, bet gan jaunas saimniecības izveides procesam. Šāda norāde ir acīmredzami absurda, jo tādā gadījumā pieteicējai ir grūti iedomāties, kādas darbības būtu atbilstošas „jaunas saimniecības izveides procesam", ja konkrētu, saimniecības darbībai nepieciešamu pamatlīdzekļu, kas ir jebkura uzņēmuma darbības pamats, iegāde nenozīmē saimniecības izveides procesu.

[2.3] Finansējuma saņemšana cita projekta ietvaros noteikumu Nr.323 izpratnē nav kritērijs, pamatojoties uz kuru finansējuma piešķiršana ir atsakāma. Pārsūdzētajā lēmumā nav norādīts, tieši no kuras noteikumu Nr.323 normas izriet ierobežojums atbalsta pretendentam pieteikties un saņemt publisko finansējumu gadījumā, ja tas jau iepriekš ir pieteicies un saņēmis finansējumu kāda cita projekta ietvaros. Saskaņā ar noteikumu Nr.598 14.4.apakšpunktu, dienests novērtē projekta iesnieguma atbilstību noformēšanas prasībām un publiskā finansējuma saņemšanas nosacījumiem saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu konkrētam pasākumam. Atbilstoši minētajam, konstatējot pieteicējas atbilstību konkrētajām noteikumu Nr.323 prasībām, iestādei no tiesību normām neizriet rīcības brīvība piemērot un izvērtēt vēl kādus citus kritērijus pēc saviem ieskatiem. Iestāde ir patvaļīgi ieviesusi papildu kritēriju finansējuma piešķiršanas vērtējumā, kā nosacījumu paredzējis tiesību normās neminētu apstākli – vērtēt arī to, vai atbalsta pretendents ir saņēmis finansējumu cita projekta ietvaros, lai gan šāds nosacījums no noteikumiem Nr.323 neizriet.

[2.4] Vērtējot pārsūdzētajā lēmumā minētos argumentus, ir jāņem vērā arī citi nosacījumi, kas atbalsta pretendentam ir jāizpilda, lai varētu kvalificēties projektam. Saskaņā ar noteikumu Nr.323 8.punktu saimniecības standarta izlaidei uz iesniegšanas brīdi ir jābūt vismaz 15 000 *euro* vērtībā vai arī iepriekšējā gada ieņēmumiem no lauksaimniecības darbības ir jābūt vismaz 15 000 *euro*. Saimniecībai jau ir jābūt strādāt spējīgai uz projekta iesniegšanas brīdi, jo, lai apstrādātu šādas hektāru platības, ir nepieciešama tehnika, kā arī ieguldītie resursi. Noteikumu Nr.323 8. punkts arī noteic, ka maksimālais iepriekšējā gada apgrozījums vai standarta izlaide var būt līdz 70 000 *euro*, kas nozīmē, ka ir diezgan normāla situācija, ja atbalsta pretendents jau ir realizējis kādu citu projektu, jo šādiem apjomiem jau ir nepieciešams ievērojams daudzums ar tehnikas vienībām. Pieteicēja standarta izlaide uz projekta iesniegšanas brīdi bija 48 222 *euro* un uz projekta iesniegšanas brīdi atbalsta pretendents apstrādā 110 ha ar graudaugiem. Tādējādi, ņemot vērā arī noteikumu 8.punktu, vēl jo vairāk nav pamatota pārsūdzētajā lēmumā veiktā normu interpretācija, saskaņā ar kuru finansējuma piešķiršana attiecīgā projekta ietvaros ir iespējama tikai tad, ja: 1) ir jāizveido tikai jauna saimniecība; 2) pieteicēja nevar kvalificēties projektam, ja ir jau iesniegusi un īstenojusi projektu „Ieguldījumi materiālajos aktīvos" ietvaros.

[3] Paskaidrojumā tiesai Lauku atbalsta dienests pieteikumā ietverto prasījumu neatzīst un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz turpmāk minēto.

[3.1] Pieteicējas noteikumu Nr.323 5.[2]punkta interpretācija esošajos faktiskajos apstākļos ir atzīstama par neatbilstošu likumdevēja mērķim un tā nav atbilstoša tiesību sistēmai. Pieteicēja attiecīgās tiesību normas interpretācijā par dibināšanas procesā esošu saimniecību nav ņēmusi vērā ar pārāku juridisko spēku apveltītu normatīvo aktu aprobežojumus (Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 17.decembra regulas (ES) Nr.1305/2013, par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 (turpmāk – regula Nr.1305/2013) 19.pants un Latvijas lauku attīstības programmas 2014.-2020.gadam 8.2.3.3.1. un 8.2.5.punkts), šajā administratīvajā lietā pastāvošus faktiskos apstākļus un tiesas veiktu tiesību normu interpretāciju līdzīgā administratīvajā lietā Nr.A4200224117.

Noteikumu Nr.323 5.[2]punkts nav interpretējams tā, lai esošajos faktiskajos un tiesiskajos apstākļos pieteicēja ar vienu un to pašu tehnisko un zemes resursu abos projektos varētu saņemt atbalstu vairākkārt par tādām darbībām, kas paredzētas kā vienreizējas darbības gan 4.1.apakšpasākumā, gan 6.1.apakšpasākumā. Atbilstoši Latvijas lauku attīstības programmas 2014.-2020.gadam 8.2.5.3.1.11.punktam ir pieļaujams sākotnēji pirmreizēji dibināt vai pārņemt saimniecību, tādā veidā pretendējot uz atbalstu 6.1.apakšpasākumā, un pēc tam vēlākā laika periodā, attīstot savu lauksaimniecisko darbību, pretendēt uz atbalstu 4.1.apakšpasākuma ietvaros. Minētā Latvijas lauku attīstības programma neparedz apgrieztu abu atbalsta pasākumu akumulēšanu.

[3.2] Regulas Nr.1305/2013 19.pantā noteikts juridiskais pamats atbalsta piešķiršanai 6.1.apakšpasākumā. Savukārt atbilstoši Latvijas lauku attīstības programmas 2014.?2020.gadam ieguldījums (2B mērķa virzienā – atvieglot ienākšanu lauksaimniecības nozarē, it īpaši paaudžu maiņu), ieviešot 6.1.apakšpasākumu, paredzēts, ka tiks sekmēta gados jaunu cilvēku iesaistīšanās pastāvīgās lauksaimniecības aktivitātēs, un tas veicinās ekonomiski dzīvotspējīgu saimniecību dibināšanu un nodrošinās darbaspēka atjaunošanos lauksaimniecības sektorā. Turklāt arī saskaņā ar noteikumu Nr.323 3.punktu šī apakšpasākuma mērķis ir noteikts – sekmēt atbilstošu gados jaunu cilvēku iesaistīšanos pastāvīgā lauksaimniecības darbībā un nodrošināt darbaspēka atjaunošanos un paaudžu nomaiņu lauksaimniecības sektorā, atbalstot gados jaunus cilvēkus, kas saimniecības vadītāja statusā pirmo reizi dibina ekonomiski dzīvotspējīgu saimniecību, lai ražotu lauksaimniecības produkciju vai savā īpašumā pārņemtu esošu saimniecību.

Atbilstoši administratīvās lietas faktiskajiem apstākļiem, pieteicējs pirms otrā projekta iesniegšanas dienestā (2019.gada 26.jūnijā), dibināja saimniecību, lai izpildītu saistības pirmajā projektā (pirmā projekta iesniegums dienestam iesniegts 2018.gada 22.novembrī) un tādējādi saņemtu atbalstu cita atbalsta pasākuma ietvaros – 4.1.apakšpasākumā. Šis apakšpasākums paredzēja atbalstu ieguldījumiem (investīcijām) arī jauniem lauksaimniekiem.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 30.septembra noteikumiem Nr.600 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu konkursu veidā pasākumam „Ieguldījumi materiālajos aktīvos" (turpmāk – noteikumi Nr.600) pieteicējai tika piešķirts atbalsts 4.1.apakšpasākuma ietvaros (t.i. pirmajam projektam), izpildot noteikumu Nr.600 5.7.apakšpunktā noteiktās prasības gados jaunam lauksaimniekam (lauku saimniecības vadītājs). Atbilstoši Komercreģistrā pieejamai informācijai, pieteicēja kā juridiska persona ir dibināta 2019.gada 1.aprīlī. Pieteicēja otrā projekta iesnieguma A.1.sadaļā arī ir sniegusi informāciju, ka pieteicējs jau ir pārņēmis sava tēva lauksaimniecisko darbību. Pirmā projekta ietvaros pieteicējs izpildīja visus nosacījumus un iegādājās sev nepieciešamo traktoru, par ko pieprasīja un saņēma publisko finansējumu 4.1.apakšpasākuma ietvaros.

Saskaņā ar noteikumu Nr.600 3.1.apakšpunktā norādīto 4.1.apakšpasākuma mērķi un noteikumu Nr.600 11.punktu, pieteicējam, izpildot ar pirmo projektu uzņemtās saistības, ir jānodrošina pilnvērtīgs saimnieciskās ražošanas cikls, kā rezultātā noteikti uzlabojas pieteicēja saimnieciskās darbības rādītāji. No iepriekšminētā izriet secinājums, ka pieteicējam 4.1.apakšpasākuma īstenošanā ir jāpierāda, ka pieteicējs spēs nodrošināt pilnvērtīgu ražošanas procesu, pieteicēja rīcībā būs nepieciešamie resursi, bet ir nepieciešamas investīcijas attīstībai, t.i., finansiālais atbalsts attīstības grūdienam.

Līdz ar to pieteicēja viedoklis par to, ka saimniecības izveides process nav pabeigts, ir pretrunā tam, ka pieteicēja pirmā projekta uzņemtās saistības ir izpildītas un pieteicējs jau ir nodibinājis ekonomiski dzīvotspējīgu saimniecību, lai ražotu lauksaimniecības produkciju atbilstoši noteikumu Nr.323 3.punktam. Līdz ar to pieteicējs jau pirms otrā projekta iesniegšanas dienestā (2019.gada 26.jūnijā), ir veicis tās darbības 4.1.apakšpasākuma ietvaros, kas ir minētas kā 6.1.apakšpasākuma mērķi.

[3.3] Pieteicējas norādītais otrā projekta mērķis ir esošās saimniecības apgrozījuma palielinājums. Lai īstenotu šo mērķi, pieteicēja plāno iegādāties graudaugu kombainu un zemes šļūci. Pēc būtības pieteicēja ar otro projektu vēl vairāk papildina savas saimniecības tehnisko resursu, nevis iegūt finansiālo atbalstu patstāvīgas saimnieciskās darbības uzsākšanai. Tieši pirmā projekta ietvaros pieteicējs ir pārņēmis visus saimniekošanas resursus un ir ar dienesta sniegto publisko atbalstu iegādājies arī tehnikas vienību – traktoru, kas ļauj pieteicējam veikt pilnvērtīgu ražošanu savā saimniecībā. Arī atbilstoši otrā projekta nosaukumam, pieteicēja ar otro projektu ir paredzējusi savas jau nodibinātās saimniecības modernizāciju, kas norāda uz tās spēju veikt patstāvīgu saimniecisko ražošanu uz otrā projekta iesniegšanas brīdi.

Šīs administratīvās lietas ietvaros būtiski, ka jau apstiprinātajā un īstenotajā projektā, t.i., pirmajā projektā, faktiskā saimniecība un nekustamais īpašums ir tas pats, kas norādīts arī otrā projekta iesniegumā. Tādējādi secināms, ka atbalsts, kas tiek pieprasīts, atbalsta pretendentam un saimniecībai ir jau otrais par līdzīgām darbībām (t.i. saimniecības izveidi), kas ir pretrunā konkrētā atbalsta mērķim, jo atbalsts 6.1.apakšpasākumā tiek piešķirts pirmreizēja maksājuma veidā pirmreizējām darbībām.

[4] Pieteikuma papildinājumā tiesai pieteicējs norāda, ka iestādes atsauce uz regulas Nr.1305/2013 19.pantu kā ierobežojošu kritēriju atbalsta saņemšanai ir nepamatota un neatbilstoša Eiropas Savienības tiesību regulējumam. Ne regulas Nr.1305/2013 19.pantā, ne citās normās, nav iekļautas nekādas norādes par kritērijiem vai ierobežojumiem, no kuriem būtu secināms jaunizveidota uzņēmuma raksturojums.

Noteikumu Nr.323 7.2.1.apakšpunkta, 5.^{2} un 7.punkta nosacījumi nekādā veidā nav konfliktējoši ar regulas Nr.1305/2013 19.panta vai citu normu nosacījumiem. Pamatojot pieteicējai nelabvēlīgu administratīvo aktu, nav tiesiska pamata atsaukties Latvijas lauku attīstības programmu, jo šim dokumentam nav normatīvā akta spēka un iedarbības attiecībā uz pieteicēju. Turklāt noteikumos Nr.323 ietvertie kritēriji, pēc kuriem identificēt saimniecības dibināšanas procesu atbalsta saņemšanas izpratnē, ir atbilstoši Latvijas lauku attīstības programmā kā politikas plānošanas dokumentā ietvertajam.

Iestādes norādītā pasākumu piemērošanas secība nav balstīta un pamatota ne ar normatīvajiem aktiem, ne arī atbilst Latvijas lauku attīstības programmā kā politikas plānošanas dokumentā noteiktajam. Iestāde nepamatoti atsaucas uz Administratīvās rajona tiesas spriedumu lietā Nr.A420224117, jo pirmās instances tiesas spriedumam citā administratīvā lietā un tajā veiktajai tiesību normu iztulkošanai un apsvērumiem nav nozīmes šīs lietas izskatīšanā, un tiesai, izskatot šo lietu, nav pienākuma piekrist tiesas apsvērumiem, kas norādīti minētajā lietā. Minētajā lietā ir taisīts tiesību normām neatbilstošs spriedums.

Tāpat nepamatoti tiek norādīts, ka /pers. F/ ir pilnībā pārņēmis saimniecisko darbību no tēva. /pers. F/ kā atbalsta pretendents uz projekta iesniegšanas brīdi bija pārņēmis tēva saimniecisko darbību tādā nozīmē, ka tēvs vairs ar saimniecisko darbību nenodarbosies un visas tēva iepriekš apstrādātās platības apstrādās /pers. F/. Iesniedzot 6.1.apakšpasākuma projektu, /pers. F/ nav pārņēmis saimniecisko darbību no tēva noteikumu Nr.323. 5.^{2} un Latvijas lauku attīstības programmas 8.2.5.3.1.1.apakšpunkta izpratnē, jo netiek izpildītas visas noteikumu Nr.323. 5.^{2}punkta prasības tā iemesla dēļ, ka pieteicēja vēl nav pārņēmusi visas nepieciešamās lietu tiesības uz zemi un vēl nav sagatavots gada pārskats.

Absurds ir iestādes apgalvojums, ka pamatlīdzekļu iegāde neesot saistīta ar saimnieciskās darbības uzsākšanu jaunā lauksaimnieka projekta ietvaros – saimnieciskā darbība bez pamatlīdzekļiem nav iespējama vai ir būtiski apgrūtināta un rada būtiskus riskus saimniecības darbības stabilitātei. Tādējādi apstāklis, ka pieteicēja projekta pieteikumu iesniedz ar mērķi nodrošināt pilnvērtīgai saimnieciskās darbības uzsākšanai nepieciešamos pamatlīdzekļus, ir tieši atbilstošs 6.1.apakšpasākuma mērķim, jo finansējums minēto pamatlīdzekļu iegādei kalpo kā atbalsts jaunajam lauksaimniekam uzņēmējdarbības uzsākšanai.

Motīvu daļa

[5] Izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums nav pamatots.

[6] Pieteicēja 2019.gada 26.jūnijā iesniedza projekta iesniegumu pretendēšanai uz atbalstu Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam pasākuma „Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība" apakšpasākuma „Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai" ietvaros.

Lauku atbalsta dienests pieteicējas projekta iesniegumu noraidīja, jo secināja, ka pieteicējas projekta iesniegums neatbilst noteikumu Nr.323 7.2.2.apakšpunkta prasībām, jo /pers. F/ kā pieteicējas dalībnieks jau ir dibinājis saimniecību cita projekta ietvaros.

Lietā ir strīds par to, vai pieteicēja atbilst publiskā finansējuma saņemšanas nosacījumiem.

[7] Vispārējais juridiskais pamats publiskā finansējuma piešķiršanai atbalstam lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai noteikts regulā Nr.1305/2013). Regulas Nr.1305/2013 19.pantā citastarp noteikts, ka atbalsts lauku saimniecību un darījumdarbības attīstībai attiecas uz atbalstu jaunizveidotiem uzņēmumiem, ko sniedz gados jauniem lauksaimniekiem (a.punkta i.apakšpunkts). Atbilstoši šai regulai ir apstiprināta Lauku attīstības programma, kurā cita starpā paredzēts pasākums „Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai" ar 6.1.apakšpasākumu.

Atbalsta piešķiršanas nosacījumi 6.1.apakšpasākumā noteikti noteikumos Nr.323. Minēto noteikumu 3.punktā noteikts apakšpasākuma mērķis –

sekmēt atbilstošu gados jaunu cilvēku iesaistīšanos pastāvīgā lauksaimniecības darbībā un nodrošināt darbaspēka atjaunošanos un paaudžu nomaiņu lauksaimniecības sektorā, atbalstot gados jaunus cilvēkus, kas saimniecības vadītāja statusā pirmo reizi dibina ekonomiski dzīvotspējīgu saimniecību, lai ražotu lauksaimniecības produkciju vai savā īpašumā pārņemtu esošu saimniecību.

No Lauku attīstības programmas 8.2.5.3.1.1.apakšpunkta izriet, ka 6.1.apakšpasākuma mērķis ir atbalsts jauniem lauksaimniekiem par lauksaimniecības uzņēmuma dibināšanu pirmo reizi kā saimniecības vadītājam ar mērķi ražot lauksamniecības produkciju. Pasākuma ietvaros tiek atbalstīta jaunā lauksaimnieka darījumdarbības plāna ieviešana jaunas saimniecības dibināšanai vai esošas saimniecības pārņemšana savā īpašumā, veicinot tālāku saimniecības attīstību.

Turklāt noteikumu Nr.323 7.punktā ir noteikts, kas var būt atbalsta pretendents, proti, attiecībā uz juridisku personu 7.2.2.apakšpunkts kopsakarā ar 7.1.apakšpunktā minētājām prasībām fiziskajai personai citastarp noteic, ka juridiskās personas dalībnieks (fiziska persona) pirmo reizi dibina (pārņem, manto) lauksaimniecības produkcijas ražošanas uzņēmumu (saimniecību) sešu mēnešu laikā pēc tam, kad stājies spēkā lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu (7.1.4.apakšpunkts). Arī noteikumu Nr.323 7.[1]punkts noteic, ka šo noteikumu 7.punktā minētais atbalsta pretendents projekta iesniegšanas dienā ir saimniecības dibināšanas procesā.

No minētājām tiesību normām izriet, ka 6.1.apakšpasākuma mērķis ir sekmēt gados jaunu cilvēku iesaistīšanos pastāvīgā lauksaimniecības darbībā un nodrošināt darbaspēka atjaunošanos un paaudžu nomaiņu lauksaimniecības sektorā, atbalstot gados jaunus cilvēkus, kas saimniecības vadītāja statusā pirmo reizi dibina ekonomiski dzīvotspējīgu saimniecību, lai ražotu lauksaimniecības produkciju.

[8] No lietas materiāliem konstatējams, ka 2019.gada 22.janvārī ar Lauku atbalsta dienesta pārvaldes lēmumu Nr.08.3-11/19 (*lietas 56.-57.lapa*) apstiprināts pieteicējas dalībnieka /pers. F/ projekts 18-08-A00401-001226 „Traktora iegāde saimniecībā" (*lietas 45.-55.lapa*) 4.1.apakšpasākuma ietvaros un minētā projekta ietvaros tikusi dibināta pieteicēja kā juridiska persona.

Līdz ar to pieteicēja neatbilst noteikumu Nr.323 7.2.2.apakšpunkta prasībām, jo nevar uzskatīt, ka tās dalībnieks fiziska persona projekta iesniegumu Nr.19-08-A00601-000055 „Saimniecības modernizācija" ietvaros pirmo reizi dibina, pārņem vai manto lauksaimniecības produkcijas ražošanas uzņēmumu vai saimniecību.

Tiesa pievienojas Lauku atbalsta dienesta konstatētajam, ka saimniecības izveides process ir pabeigts, ar 4.1.apakšpasākuma ietvaros iesniegtā projekta uzņemto saistību izpildi, proti, minētā projekta ietvaros jau ir nodibināta ekonomiski dzīvotspējīgu saimniecība, lai ražotu lauksaimniecības produkciju atbilstoši noteikumu Nr.323 3.punktam, tātad 6.1.apakšpasākuma mērķi pieteicēja jau ir sasniegusi.

Turklāt, kā norāda pati pieteicēja, tad projekta iesnieguma 6.1.apakšpasākuma ietvaros mērķis ir palielināt uzņēmuma neto apgrozījumu, iegādājoties lauksaimniecības tehniku. Tādējādi atbalstu paredzēts izmantot nevis, lai pirmo reizi dibinātu lauksaimniecības uzņēmumu, bet gan lai palielinātu jau esoša uzņēmuma lauksaimniecības produkcijas ražošanas apjomus.

Šāds atbalsta līdzekļu izlietojums, neatbilst 6.1.apakšpasākuma mērķim, kas definēts noteikumu Nr.323 3.punktā.

[9] Attiecībā uz pieteicējas norādi, ka atbalsta saņemšana 4.1.apakšpasākuma ietvaros neliedz pretendēt uz atbalstu 6.1.apakšpasākuma ietvaros, tiesa norāda turpmāk minēto.

Atbilstoši Lauku attīstības programmas 8.2.5.3.1.11.apakšpunktā norādītajam saimniecība, kas saņem atbalstu 6.1.apakšpasākuma ietvaros vienlaicīgi var pretendēt uz atbalstu pasākumā „Ieguldījumi materiālajos aktīvos".

Savukārt Lauku attīstības programmas 8.2.3.3.1.1.apakšpunkts noteic, ka pasākumā „Ieguldījumi materiālajos aktīvos" atbalstu var saņemt arī tie jaunie lauksaimnieki, kas veic ieguldījumus arī saistībā ar pasākumu „Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība".

No minētajiem apakšpunktiem izriet, ka atbalsta saņēmējs vienlaicīgi var saņemt atbalstu gan 4.1.apakšpasākumā, gan 6.1.apakšpasākuma ietvaros, tomēr, kā to pamatoti norāda Lauku atbalsta dienests, ir pieļaujams sākotnēji pirmreizēji dibināt vai pārņemt saimniecību, tādā veidā pretendējot uz atbalstu 6.1.apakšpasākumā un pēc tam pretendēt uz atbalstu 4.1.apakšapasākuma ietvaros.

Uz minēto norāda gan 8.2.5.3.1.11.apakšpunkta konstrukcija, ka uz atbalstu 4.1.apakšpasākuma ietvaros vienlaicīgi var pretendēt (tātad vēl šo atbalstu nesaņem) saimniecība, kas jau saņem atbalstu 6.1.apakšpasākuma ietvaros, gan 8.2.3.3.1.1.apakšpunkta konstrukcija, ka atbalstu var saņemt arī tie jaunie lauksaimnieki, kas veic ieguldījumus arī (jau ir saņēmuši atbalstu) saistībā ar pasākumu „Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība".

No abu minēto apakšpunktu konstrukcijas izdarāms pamatots secinājums, ka ir pieļaujama atbalsta saņemšana 4.1.apakšpasākumā pēc tam (vai vienlaicīgi), kad ir saņemts atbalsts 6.1.apakšpasākumā, bet nevis otrādi. Uz minēto norāda arī abu apakšpasākumu mērķi, proti, 6.1.apakšpasākuma mērķis ir sekmēt jaunu cilvēku iesaistīšanos pastāvīgā lauksaimniecības darbībā, dibinot jaunas ekonomiski dzīvotspējīgas saimniecības, savukārt 4.1.apakšpasākuma atbalsta mērķis jau ir šo saimniecību ekonomiskās darbības rādītāju un konkurētspējas uzlabošana. Tātad loģiska ir arī atbalsta sniegšanas secība: vispirms saimniecības izveidošanai (6.1.apakšpasākums) un tikai pēc tam (vai vienlaicīgi) tās attīstībai (4.1.apakšpasākums), nevis otrādi. Tas, ka pieteicēja sākotnēji pieprasīja atbalstu ekonomiskās darbības rādītāju un konkurētspējas uzlabošanai liecina, par to, ka atbalsts saimniecības izveidošanai tai nebija nepieciešams, bet šobrīd pieteicēja vēlas saņemt atbalstu 6.1.apakšpasākumā, lai palielinātu jau nodibināta uzņēmuma lauksaimniecības produkcijas ražošanas apjomus, ko apliecina arī pieteicēja, norādot, ka projekta iesniegums iesniegts ar mērķi palielināt uzņēmuma neto apgrozījumu.

Tiesa vērš pieteicēja uzmanību, ka Lauku attīstības programma un tajā minētais nav atbalsta piešķiršanas atteikuma pamatā, tomēr no tā ir izdarāmi secinājumi par atbalstu piešķiršanas kārtību, līdz ar to arī noteikumu Nr.323 piemērošanu. Atbalsta piešķiršanas atteikuma pamatā ir pieteicējas neatbilstība noteikumu Nr.323 7.2.2.apakšpunkta prasībām.

[10] Ņemot vērā iepriekš konstatēto, tiesa atzīst, ka nepastāv priekšnoteikumi pieteicējas prasītā labvēlīgā administratīvā akta izdošanai, tādēļ pieteicējas pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt SIA „UP Kurzemnieks" pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Lauku atbalsta dienestam izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru tiktu apstiprināts pieteicējas projekta iesniegums Nr.19-08-A00601-000055 „Saimniecības modernizācija".

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Tiesnese S. Blūma